

**Консультація для педагогів «Створення
сприятливого психолого-педагогічного
середовища для інклюзивної освіти дітей із
особливими освітніми потребами»**

Інклюзивне навчання в умовах ЗДО забезпечує доступ до освіти дітей з особливими потребами за рахунок застосування методів навчання, що враховують індивідуальні особливості таких дітей.

Одним із аспектів інклюзивної освіти є забезпечення ефективності навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах ЗДО та їхню соціалізацію.

Діти з особливими освітніми потребами стають частиною життя дошкільного закладу, вони включаються в групи загального розвитку. До них ставляться, як до рівних і як таких, що заслуговують на повагу і сприйняття їх такими, які вони є.

НАВЧАТИСЯ РАЗОМ

Інклюзивні освітні заклади створюють сприятливі умови для того, щоб усі учасники освітнього процесу залучалися до нової системи цінностей і поглядів для ефективної взаємодії з дітьми, які відрізняються своїм розвитком від однолітків. Така освіта вимагає нових способів навчання, розробки навчальних програм, які б були максимально ефективні для всіх дітей.

Особливим аспектом у роботі з такими дітьми є індивідуальний підхід до кожної дитини і щоденні додаткові заняття. Важливим елементом роботи має бути орієнтир не лише на навчання і виховання дитини, але і супровід сім'ї, як цілісної системи.

Сприятливе соціальне та розвивальне середовище в групі та ЗДО в цілому є однією з вихідних умов розв'язання проблем інклюзивної освіти. Тому забезпечення такого середовища - одне із основних завдань психолого-педагогічного супроводу дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку в умовах ЗДО.

Розвивальне освітнє середовище – це комплекс психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, ергономічних, естетичних умов, що забезпечують організацію життєдіяльності дітей у закладі освіти.

Розвивальний простір потрібно розглядати, як інтегровану категорію, що поєднує в собі:

- природне довкілля,
- світ культури,
- соціум,
- сенсорно-пізнавальний простір,
- ігрови простір,
- мовленнєве середовище,
- середовище особистості дитини.

Якщо говорити про мовленнєве середовище, то воно вважається розвивальним, якщо створює доброзичливу атмосферу, в якій діти:

- виявляють мовленнєву активність,
- вільно спілкуються між собою та з вихователем,
- вчаться, дізнаються про нове та цікаве,
- чують літературне мовлення,
- мають змогу самостійно обирати однолітків для спілкування, гри, трудової чи іншої діяльності,
- залучаються до мовленнєво-творчої діяльності.

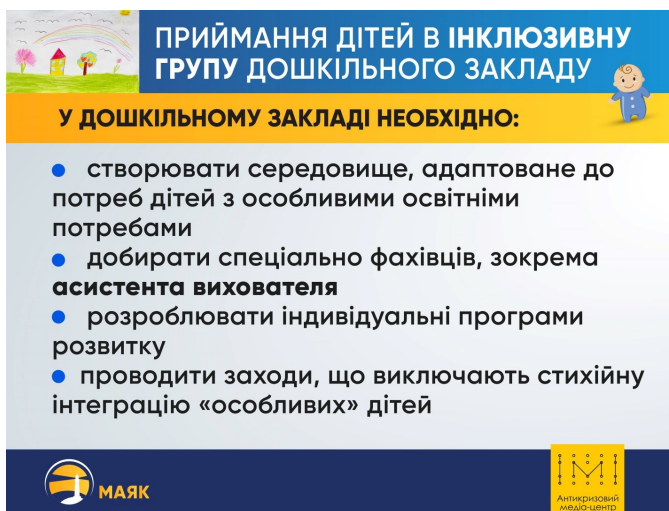
Створюючи розвивальний простір для дітей, педагогам необхідно дотримуватися наступних принципів:

- безпечність;
- урахування закономірностей розвитку дітей;
- раціональність;
- динамічність;
- активність;

→ комфортність кожної дитини.

Найголовнішим принципом організації розвивального простору є його безпечність, адже від цього залежить збереження життя та здоров'я дітей. Саме тому під час створення розвивального простору особливу увагу необхідно звертати на якість матеріалів, з яких виготовлено обладнання, іграшки тощо та їх відповідність санітарно-гігієнічним нормам.

Важливо, щоб розвивальний простір максимально задовольняв потреби кожної дитини, а тому варто наповнити його різноманітними атрибутами, які допоможуть зацікавити кожну дитину, а також подбати

ПРИЙМАННЯ ДІТЕЙ В ІНКЛЮЗИВНУ ГРУПУ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ НЕОБХІДНО:

- створювати середовище, адаптоване до потреб дітей з особливими освітніми потребами
- добирати спеціально фахівців, зокрема **асистента вихователя**
- розроблювати індивідуальні програми розвитку
- проводити заходи, що виключають стихійну інтеграцію «особливих» дітей

МАЯК

АНТИКРИЗОВИЙ МІДІА-ЦЕНТР

про те, щоб вона змогла знайти для себе улюблене заняття.

Розвивальний простір групової кімнати не може бути сталим. Педагогам необхідно періодично змінювати його матеріальне наповнення, враховуючи

інтереси, потреби, настрої дітей, освітні завдання тощо. Раз на місяць потрібно змінювати розміщення ігрового матеріалу. Для забезпечення динамічності розвивального простору варто використовувати модульні столи, пересувні ящики, ширми тощо.

Принцип активності передбачає, що всі предмети мають бути доступними дітям, щоб їх можна було вільно брати, використовувати, класти на місце.

Доцільно створений розвивальний простір дає можливість дитині почуватися комфортно в усіх осередках групи. Разом з тим, педагогам треба надати кожній дитині її "особистий простір" – місце, де вона може

побути наодинці. З цією метою у груповій кімнаті варто створити "куточок усамітнення" чи "куточок роздумів" з м'яким диванчиком, подушками тощо.

Не менш важливими є вимоги до поведінки вихователя у процесі взаємодії з дитиною з особливими потребами. Вони передбачають глибокі знання індивідуально-психологічних особливостей дітей з ООП. Емоційна рівновага цієї категорії вихованців перш за все досягається за умов, коли під час розмови вихователь сідає на одному рівні з дитиною, щоб вона могла дивитися йому в очі, і розмова була довірчою, та відбувалося зняття нервово-психічного напруження завдяки дотикам (вихователь повільно й ніжно бере руки вихованця у свої руки і при потребі їх гладить). Під час бесіди педагог не повинен говорити голосно, адже дитина здебільшого прихильно реагує на нормальний, а не на гучний тон. Приємний голос справляє заспокійливий, пом'якшуючий ефект на вразливу психіку дошкільника, особливо в період соціальної адаптації.

Отже, важливим чинником соціальної адаптації дітей з ООП в ДНЗ є забезпечення їхньої емоційної рівноваги. Пріоритетна роль у цьому питанні належить вихователю, адже саме він несе відповідальність за ефективність педагогічної взаємодії.